

WIELKOPOLSKA

Programy Ochrony Powietrza w województwie wielkopolskim

Joanna Cichoń

Departament Zarządzania Środowiskiem i Klimatu
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Poznań, 5.11.2025 r.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego stawia na **wielopłaszczyznowe** zarządzanie jakością powietrza m. in. poprzez realizację zapisów w regionalnych dokumentach strategicznych oraz aktów prawa miejscowego:

- ✓ Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego
- ✓ Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego
- ✓ Programy ochrony powietrza
- ✓ tzw. uchwały antysmogowe

Strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza

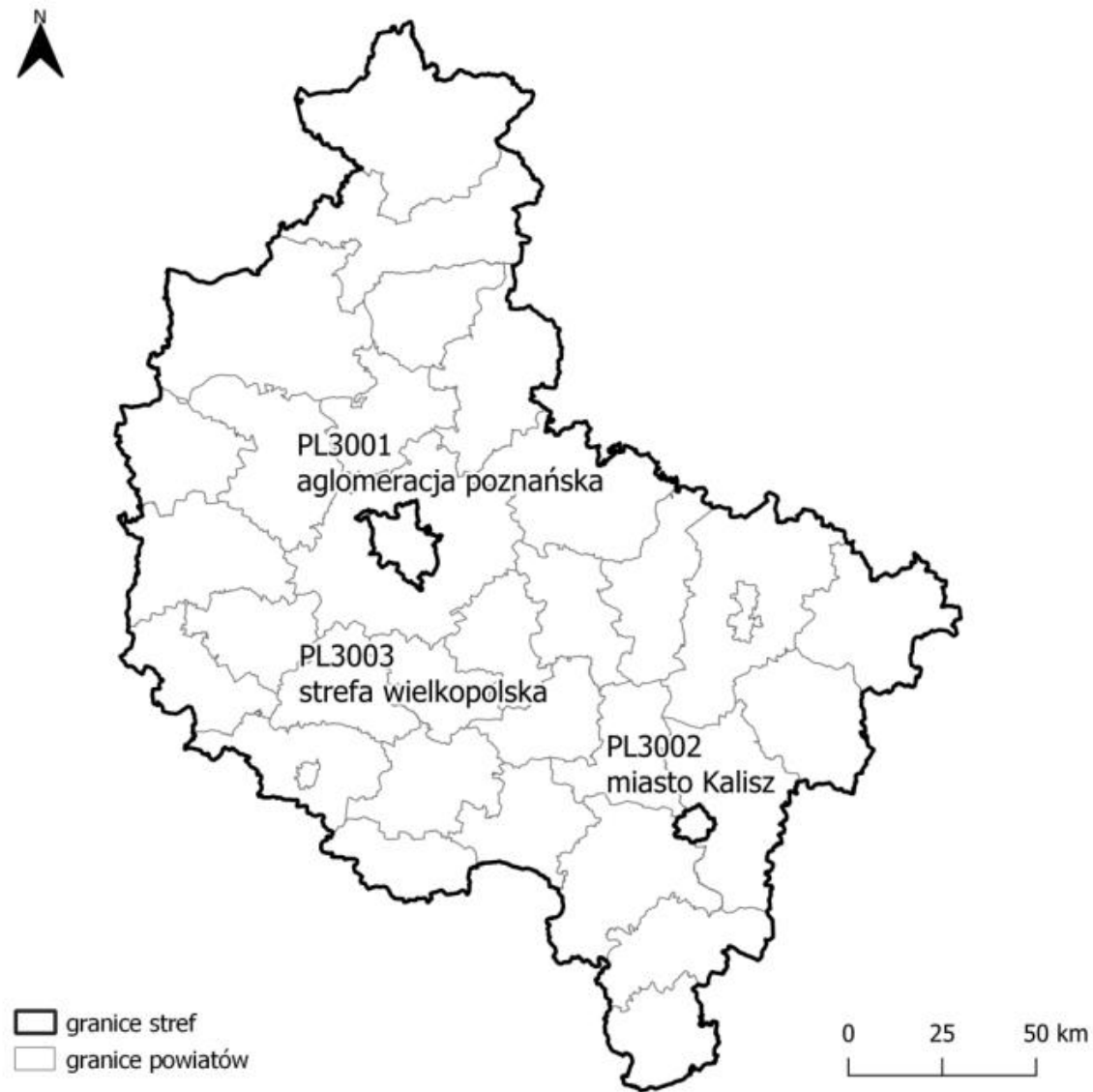
Definicję strefy określa art. 87 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025, poz. 647 ze zm.).

Zgodnie z aktualną definicją strefę stanowią:

- aglomeracje,
- miasta,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji i miast.

Nazwy i kody stref w województwie wielkopolskim

- Aglomeracja Poznańska PL3001
- Miasto Kalisz PL3002
- Strefa wielkopolska PL3003

Rysunek 3.1. Podział województwa wielkopolskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2022 rok
[źródło: GIOŚ]

Programy ochrony powietrza

- Zarząd Województwa w terminie 12 miesięcy od otrzymania wyników GIOŚ opracowuje i przedstawia do zaopiniowania ministrowi właściwemu ds. klimatu, wójtom, burmistrzom i prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza;
- Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny określa w drodze uchwały POP;
- Akt prawa miejscowego - uchwała Sejmiku Województwa;
- Zawiera działania naprawcze, które mają zapewnić, że okres przekroczeń jest możliwie najkrótszy;
- Działania naprawcze krótko, średnio i długoterminowe (maksymalnie 6 lat);
- Integralną część POP stanowi plan działań krótkoterminowych;

Programy ochrony powietrza

Zarząd województwa określa przyczyny przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych substancji w powietrzu i informuje ministra właściwego do spraw klimatu o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia emisji substancji powodujących te przekroczenia;

POP zawierają m.in.:

- informację na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń;
- podział źródeł zanieczyszczeń;
- scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia realizacji programu;
- harmonogram realizacji działań naprawczych;
- szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych;
- planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych;

Programy ochrony powietrza

- podmioty i organy odpowiedzialne za realizację działań naprawczych;
- obowiązki i ograniczenia wynikające z programu;
- uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu.

Programy ochrony powietrza

Uchwały SWW z 13.07.2020 r., określają:

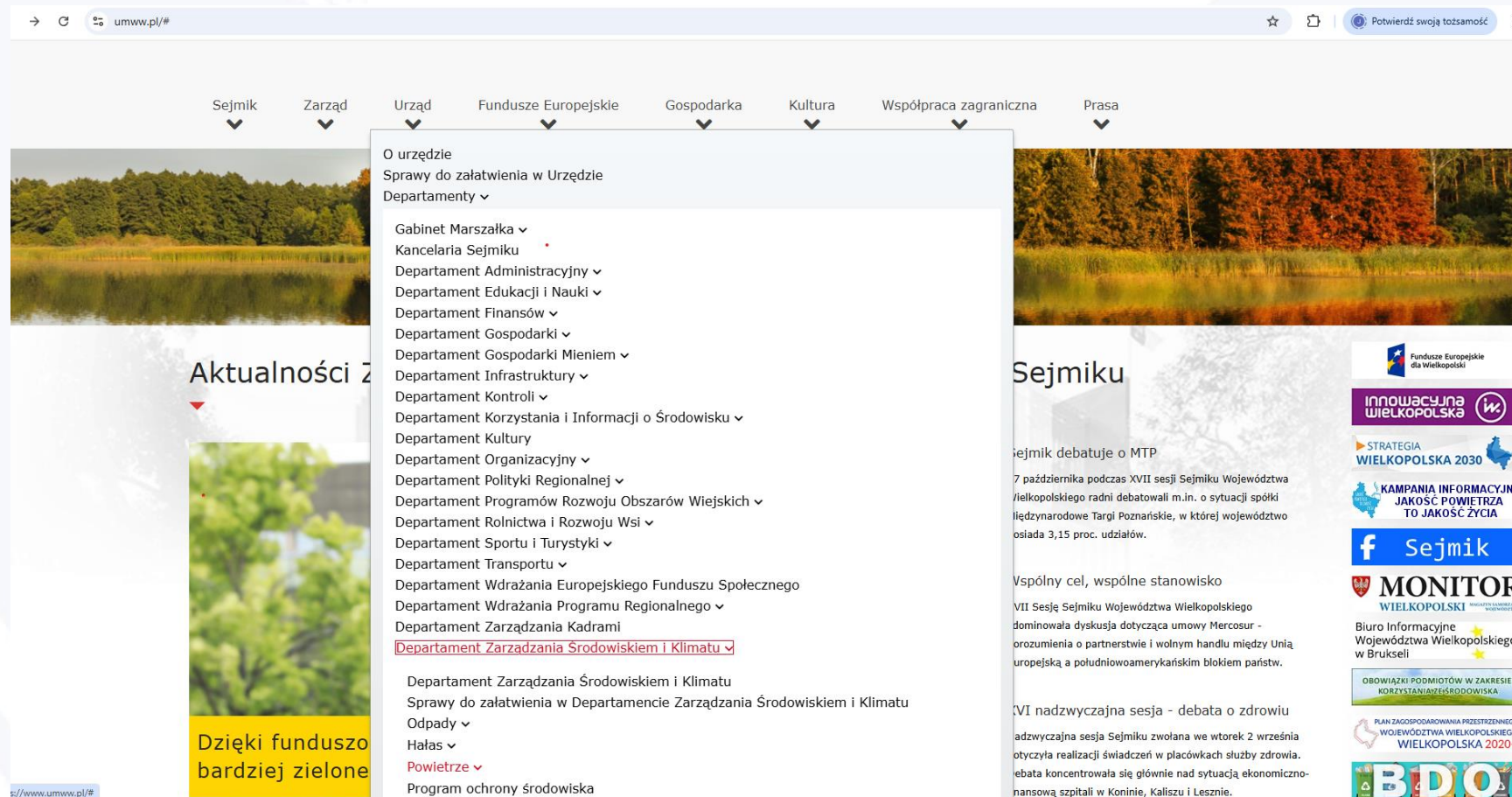
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej **PM10, PM2,5 oraz B(a)P** - Uchwała nr XXI/391/20 SWW
- Program ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz **PM10, B(a)P oraz ozon** - Uchwała nr XXI/392/20 SWW
- Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska **PM10 i B(a)P** - Uchwała nr XXI/393/20

Ww. uchwały zostały oparte na wynikach oceny jakości powietrza GIOŚ z 2018r.

- Program ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz **PM2,5** (2023) - Uchwała nr XLIX/975/23
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej **ozon** (2019) – Uchwała nr IX/168/19

Programy ochrony powietrza

➤ <https://www.umww.pl/programy-ochrony-powietrza>

Działania naprawcze określone w POP(ach)

- Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej;
- Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach;
- Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin (wielkopolska)/ujednolicenie i aktualizacja bazy danych o źródłach ciepła na terenie miasta (Kalisz, Poznań);
- **Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;**
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i w miastach w gminach miejsko-wiejskich;
- Utworzenie strefy ograniczonego ruchu (Poznań);
- Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich;
- Edukacja ekologiczna;
- Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Sprawozdania z Programów Ochrony Powietrza

Sprawozdania wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz starostw
z realizacji POP za poprzedni rok kalendarzowy należy złożyć do 15 lutego

Plan działań krótkoterminowych PDK – art. 92 POŚ

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych

Stanowi on zestaw procedur postępowania w przypadku występowania złej jakości powietrza na danym obszarze i wprowadza się go w celu ochrony zdrowia ludzi.

Plan działań krótkoterminowych powinien w szczególności zawierać:

- Listę podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania z instalacji gazów lub pyłów do powietrza;
- sposób organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi;
- sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń;
- określenie trybu i sposobu ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń.

Plany działań krótkoterminowych PDK – art. 92 POŚ

- Ryzyko wystąpienia przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} lub poziomu docelowego B(a)P:
 - informacja na stronie internetowej (WCZK).
- Ryzyko wystąpienia przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ (poziom 1):
 - informacja na stronie internetowej (WCZK),
 - wzmożenie kontroli budynków z ogrzewaniem indywidualnym (straż gminna, pracownicy urzędów gmin),
 - zalecenie ogrzewania lepszym jakościowo paliwem, jeżeli to możliwe odstąpienie od stosowania paliw stałych (społeczeństwo).
- Ryzyko wystąpienia przekroczeń poziomu informowania pyłu PM₁₀ (poziom 2):
 - informacja na stronie internetowej (WCZK),
 - zakaz używania spalinowego sprzętu ogrodniczego i grilli,
 - wzmożenie kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów (w tym pozostałości roślinnych),
 - zakaz palenia w kominkach,
 - zalecenie ogrzewania lepszym jakościowo paliwem, jeżeli to możliwe odstąpienie od stosowania paliw stałych
 - zakaz używania kotłów na paliwo stałe jeżeli istnieje inny sposób ogrzewania.

Plany działań krótkoterminowych PDK – art. 92 POŚ

Ryzyko wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego pyłu PM10 (Poziom 3):

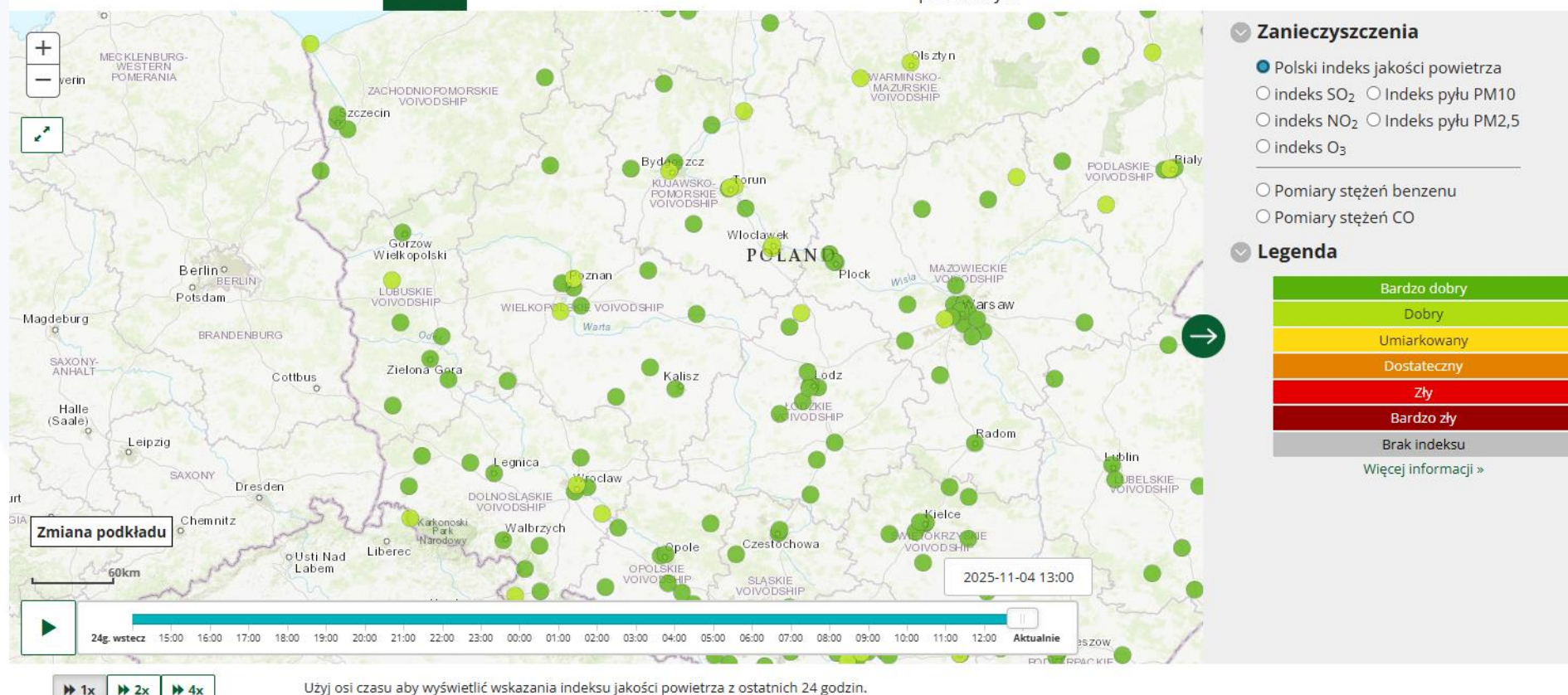
- informacja o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego alertu 3,
- korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej,
- zakaz używania spalinowego sprzętu ogrodniczego,
- wzmożenie kontroli przestrzegania zakazu palenia odpadów biogenych (liści, gałęzi, trawy),
- zakaz palenia w kominkach,
- ogrzewanie mieszkań lepszym jakościowo paliwem,
- kontrola kotłów domowych w zakresie stosowania się do ustawowego zakazu spalania odpadów w instalacjach do tego nieprzystosowanych,
- zakaz wjazdu samochodów ciężarowych powyżej 3,5 t, do miast (poza pojazdami uprzywilejowanymi i obsługującymi gminę).

 Menu główne[Strona główna](#) [Kim jesteśmy](#) [Kontakt](#)[Strona główna](#) » [Bieżące dane pomiarowe](#)

Bieżące dane pomiarowe :

2025-11-04 od 12:00 do 13:00 *

Mapa

[Wyszukiwarka stacji](#)[Informacje zdrowotne](#)[Bank danych pomiarowych](#)[Mapa stacji](#)

Sankcje – art. 315a POŚ: 1. W przypadku: (...)

3) **niedotrzymania terminów realizacji działań określonych**

w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych (...)

4) **niedotrzymania terminów przekazania sprawozdań okresowych**

z realizacji programów ochrony powietrza i ich aktualizacji, o których mowa w art. 91, lub planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92

5) **niedotrzymania terminów przekazania sprawozdań końcowych** (...)

- organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości
od 50 000 zł do 500 000 zł.

Aktualizacja Programu Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
PL3001	aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A/D2	A	A	A	A	A	A	A1/A
PL3002	miasto Kalisz	A	A	A	A	A/D2	A	A	A	A	A	A	A1/A
PL3003	strefa wielkopolska	A	A	A	A	A/D2	A	A	A	A	A	C	A1/A

Źródło: (GIOŚ 2025)

Aktualizacja Programu Ochrony Powietrza dla strefy wielkopolskiej

Z uwagi na wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2024, zaistniała konieczność dokonania aktualizacji Programu.

Zakres aktualizacji obejmuje B(a)P, z uwagi na przekroczenia poziomów docelowych w strefie wielkopolskiej.

Aktualizacja obejmuje również działania naprawcze dotyczące pyłu PM10 i PM2,5 oraz harmonogram ich realizacji.

Zarząd Województwa uchwałą nr 2668/2025 z dnia 30.10.2025 r. przyjął uchwałę w sprawie przyjęcia projektu uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

Opiniowanie od 31.10.2025

Udział społeczeństwa od 5.11.2025 r.

Nowe unijne normy jakości powietrza

- 20 listopada 2024 r. opublikowanie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2024/2881 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (dyrektywa AAQD)
- Zaostrzenie obowiązujących norm i zapowiedź ich regularnych weryfikacji
- Przybliżenie norm do rekomendacji Światowej Organizacji Zdrowia WHO

Substancja	Okres uśredniania	Stan aktualny	Dyrektywa od 2030 r.	Wytyczne WHO
PM _{2,5}	24h	brak	25 µg/m³ (18 przekroczeń w roku)	15 µg/m³ (3-4 przekroczenia w roku)
	1 rok	20 µg/m ³	10 µg/m³	5 µg/m³
PM ₁₀	24h	50 µg/m ³ (35 przekroczeń w roku)	45 µg/m³ (18 przekroczeń w roku)	45 µg/m ³ (3-4 przekroczenia w roku)
	1 rok	40 µg/m ³	20 µg/m³	15 µg/m³
benzo(a)piren	1 rok	1 ng/m ³ (poziom docelowy)	1,0 ng/m³ (poziom dopuszczalny)	brak
NO ₂	1h	200 µg/m ³ (18 przekroczeń w roku)	200 µg/m³ (1 przekroczenie w roku)	200 µg/m ³ (1 przekroczenie w roku)
	24h	brak	50 µg/m³ (18 przekroczeń w roku)	25 µg/m³ (3-4 przekroczenie w roku)
	1 rok	40 µg/m ³	20 µg/m³	10 µg/m³

Źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/show/1005283>; prezentacja pt. Aspekty formalno-prawne towarzyszące kontroli przestrzegania zapisów uchwał antysmogowych, B. Kwiatkowski, 2024 (<https://www.umww.pl/materialy-konferencyjne-i-pomocnicze>)

Jakość powietrza to jakość życia...

WIELKOPOLSKA

Dziękuję za uwagę 😊

Wydział Zarządzania Środowiskiem i Klimatu
Departament Zarządzania Środowiskiem i Klimatu
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

al. Niepodległości 34

61-714 Poznań

e-mail: dsk.sekretariat@umww.pl

[e-mail: pop@umww.pl](mailto:pop@umww.pl)